

Christine Johanne Andrea Paulsdatter (gift Ellingsen)

1853 – 1934

Samlet, bearbejdet og skrevet av Cathrine Apelseth-Aanensen (tippoldebarn av Christine) 2012

I løpet av året 2007 hadde jeg en intensiv leting etter bilder av mine forfedre. Min erfaring fra tidligere billedsøk hadde lært meg at det er gjerne yngstemann i familien som tok vare på familiebilder. I den forbindelse søkte jeg etter etterkommere av min tippoldemor Christina og fant således Ingrid Synnøve Evensen (barn av Halfdan som er Christines yngste sønn) gjennom Ellingsboken og gule sider. Ikke bare hadde Ingrid et bilde av Christine Johanne Andrea, men hun husket også en del små historier som hennes far Halfdan fortalte om sin mor. Christine sin historie som jeg har nedtegnet her, er således bygget på uttalelser i fra noen av barna til Christine, innsamlet informasjon i Ellingsboken, og min egen forskning i bygdebøker og kirkebøker. For meg er bildet jeg fikk og historiene jeg hørte/fant om Christine, en stor skatt. Da kunne jeg se hennes trekk og litt av personligheten hennes. I 1990 hadde Christine ca 160 etterkommere. Jeg ser at Christine måtte være både dyktig og bestemt for å kunne ta seg barn, familie og "yrket sitt" i slutten av forrige århundre. Jeg er så takknemlig for det offer hun gjorde i sin generasjon til gagn for sine etterkommere som jeg er en av.

Adeleide Marie Ellingsen med sin mor Christine Johanne Andrea Paulsdatter. Ukjent barn på fanget.

Foreldrene til Christine var [Paul Andreas Andersen](#) (1825-1877) og [Anne Johanna Johnsdatter](#) (1825-1870). I kirkebøkene og folketellinger er det nedtegnet at i alle fall en av besteforeldrene, både på moren og faren sin side, var samer. Besteforeldrene til Christine kommer i fra Lødingen (sjøsamer), Kjerringnesdal (stedsnavnet har samisk opphav) i Sortland, Trondenes og Kvæfjord. På 1800-tallet, oppstod det mange norsk-samiske familier grunnet ekteskap mellom folkegruppene, så det er ikke utenkelig at besteforeldrene til Christine var i "blandet" ekteskap, men ut i fra navnene (Poul og Elen går igjen i sameslekten min) på de usikre besteforeldrene ser det ut som om de var samer også. I Sortland bygdebok, del 5 står det også at Christine var samisk. Jeg går derfor ut i fra at Christine var helt samisk. Jeg går derfor ut i fra at Christine var helt samisk, og hvis ikke har jeg i hvert fall belegg for at hun er halvt samisk. På bildet av Christine ser vi også at hun har samiske trekk. Det ble sagt at damene i denne familien var veldig vakre som unge.

Samene bodde ofte utenfor matrikulert jord, på rydninger som ikke ble omfattet av skattereglene. Faren til Christine var en slik rydningsmann i Langvassdalen i Kvæfjord kommune. Her bosatte han seg med kone og etter hvert 11 barn. Her ble Christine Johanne Andrea født 14. mai 1853 på Langvasdali. Hun ble døpt 10. juli samme år i Kvæfjord kirke.

Da moren ble syk kom hun til oppfostring hos John Andersen i Fiskefjord på Sortland, og bodde hos ham ved folketellingen 31.12.1865. Hun ble konfirmert i Sortland 13. juni 1869. Som merknad i kirkeboken står det om Christine: *"Næsten meget god -Kristendomskundskab, uden tvivl særdeles lette svar, paa hendes forhør var der adskiligt udsæt men saneligvis for en stor del uten grund. Meget flittig"*. Jeg er ikke helt sikker på hva dette helt betyr, men flesteparten i Christines konfirmasjonskull fikk "god" eller dårligere. Så "Næsten meget godt" forstås jeg som at det var bra og over gjennomsnittet.

Moren til Christine døde i 1870 bare 45 år gammel. Christines søsken ble spredt for alle vinder bl.a. i Hadsel, Dvergberg og Kvæfjord. Det ser ut som om Christine slo god rot i Fiskefjord hos John Andersens familie. Det var her hun traff sin fremtidige mann i meget ung alder. Han holdt til på nabogården. Christine ble gift med [Christopher Paulus Ellingsen](#) som var sønn av den første ordføreren på Sortland, [Abel Ellingsen](#). Slettes ikke verst for ei jente født på den tiden med samebakgrunn. Det tyder på at hun var godt integrert i samfunnet eller at hennes blivende mann Christopher var veldig forelsket. Christine var også 6 måneder på vei med førstemann da de giftet seg. Den 28. desember 1874 i Sortland kirke hadde de dobbeltbryllup sammen med broren til Christopher, [Christen Ellingsen](#). Forloverne til begge parene var far til Christopher og Christen, Abel Ellingsen og Kristoffer Jentoft Glad fra Blokken. Ektemannen Christopher arbeidet siden som fisker og bygningsmann.

Christine og Christopher fikk fra 1875 til 1896, 10 barn. Da yngstebarnet [Halfdan](#) ble født i 1896, var Christine 43 år. Det sies at datteren [Kaspara](#) som da var 12 år gammel, gråt da lillebroren Halfdan ble født fordi det var så mange barn (hun fikk jo 17 barn selv!) eller fordi det var så flaut at moren som var så "gammel" fikk barn. De første årene av sitt ekteskap, frem til svigerfaren Abel Ellingsen dør i 1880, bor de sammen med svigerforeldrene. I 1900 bor de på gården Alstad i Sortland hvor Christopher driver som "gårdbruker, fisker og tømmermand" og hvor de har både krøtter og fjærkre. I 1910 bor de på Rødsand i Sortland, med 3 barn, 2 svigerbarn og 5 barnebarn.

Christine var en dyktig og hardt arbeidende kvinne. Mens maannen drev med fiske og bygningsarbeid, drev Christine småbruke sammen med barna. Hun fungerte også som jordmor og fødselshjelp i mange år i nabolaget. Datteren Kaspara fortalte: *"Det var mor som tok imot de seks barna (til Kaspara) der oppe (dvs. på Sortland). Hun var flink til slikt, tok imot over 50 unger gjorde hun, og det gikk greit hver gang, så vidt jeg minnes. Hun synes selvfølgelig det var trist at jeg skulle miste den første jenta mi, men gutten levde jo opp."* Yngstesønnen Halfdan fortalte at da moren skulle gå på besøk til naboer eller venner gikk hun strikkende av sted med garnet i forklelommen. I den tiden skulle man bruke all "ledig" tid og hendene skulle ikke være uvirksomme. Det var kanskje også slik at man måtte bruke all tid man hadde for å komme gjennom alle arbeidsoppgaver og allikevel få tid til å strikke tykke sokker og lignende. Christine var også en svært streng dame. Halfdan fortalte også at moren truet han med juling da han var 15 år, men da sa Halfdan at nå var det nok og at han var for gammel. Christine pleide også å låse inn julebaksten i en kiste. Nøkkelen til kisten la hun i sin egen lomme. Da fikk de smake når hun bestemte det og julebaksten varte sikker også litt lengre.

På slutten av livet sitt så ser vi av bildet at Christine sitter i en stol med hjul på. Av hvilken grunn hun satt i (rulle)stol var kan ha vært alt i fra dårlige ben til fremfallen livmor (vanlig i gamle dager når de fikk mange barn). Christine døde i Fiskefjord på Sortland 11. juni 1934, 81 år gammel.

Kilder:

Charles Ellingsen (1990): Slekten Ellingsen bind 1, nr 369/145

Digitalarkivet: Folketellinger 1801 og 1865

Ingrid Synnøve Evensen (2007): Bilde og små historier av barnebarnet Ingrid Synnøve.

Kaspara Rødsand (1979): Sitat fra datteren Kaspara Kristine. 1979 Norsk ukeblad nr. 11

Kaspara Rødsand (1973): Sitat fra datteren Kaspara Kristine. Lørdagsprofilen (Tidens Krav?), 1973.

Kirkebok (1853): Klokkerbok for Kvæfjord 1841-1855, s. 78

Kirkebok (1874): Ministerialbok for Sortland 1873-1884, ekteviede, s. 135, nr. 14

Wikipedia: <http://no.wikipedia.org/wiki/Kv%C3%A6fjord>

Sortland Bygdebok (2012): Slekt og gård del 5.